

26000

Uputstvo o društvenoj odgovornosti

Otkrivanje
ISO 26000

**Brošura Otkrivanje
ISO 26000
pruža osnovne informacije
za upoznavanje s
dobrovoljnim
međunarodnim
standardom
ISO 26000:2010,
Uputstvo o društvenoj
odgovornosti**

Uputstvo o društvenoj odgovornosti predstavlja prelazni korak za organizacije iz privatnog i javnog sektora koje žele da implementiraju ISO 26000 kao sredstvo za postizanje koristi od društveno odgovornog poslovanja.

Cilj društvene odgovornosti je da doprinese održivom razvoju.

Zašto je društvena odgovornost važna?

Organizacije širom svijeta i njihove zainteresovane strane postaju sve više svjesne potrebe za društveno odgovornim ponašanjem kao i koristima od takvog ponašanja. Cilj društveno odgovornog poslovanja je da doprinese održivom razvoju.

Opredijeljenost organizacije da doprinese društvenoj i ekološkoj dobrobiti postala je glavni kriterij u ocjeni njenih ukupnih rezultata i sposobnosti da kontinuirano uspješno djeluje. To je dijelom posljedica podizanja svijesti o potrebi osiguranja zdravog ekosistema, društvene jednakosti i dobrog organizacionog rukovođenja. Konačno, aktivnosti organizacije zavise od zdravog svjetskog ekosistema. U savremenim uslovima organizacije su podvrgnute detaljnom ispitivanju različitih zainteresovanih strana.

Koje se koristi postižu implementacijom ISO 26000?

Društveno odgovorno postupanje organizacije, između ostalog, utiče na:

- Konkurentsku prednost
- Ugled
- Sposobnost privlačenja i zadržavanja radnika ili članova, potrošača, klijenata i korisnika
- Održavanje morala, posvećenost i produktivnost zaposlenih
- Percepciju investitora, vlasnika, donatora, sponzora i finansijske zajednice
- Odnos s privrednim društvima, vladama, medijima, dobavljačima, partnerima, potrošačima i društvom u kojem djeluje

Ko ima koristi od ISO 26000 i kako?

ISO 26000 daje uputstvo za sve tipove organizacija, bez obzira na njihovu veličinu ili lokaciju, o:

- 1.** Pojmovima, uslovima i definicijama u vezi s društvenom odgovornošću
- 2.** Porijeklu, trendovima i karakteristikama društvene odgovornosti
- 3.** Principima i praksama u vezi s društvenom odgovornošću
- 4.** Ključnim temama i pitanjima društvene odgovornosti
- 5.** Integrисању, implementацији и промоцији društвено одговорног понашања кроз организацију и њене политике и практике, у оквиру њене сфере утицаја
- 6.** Идентификацији и укључивању заинтересованих страна
- 7.** Информисању о опредијелености, достијућима и другим информацијама у вези са društvenom odgovornošću

Namjera ISO 26000 je da pomogne organizacijama u doprinosu održivom razvoju. Ovaj standard podstiče organizacije da čine više od samog ispunjavanja zakonskih obaveza, prepoznajući pri tome da je poštivanje zakona osnovna obaveza svake organizacije i osnovni element njenog društveno odgovornog programa.

**ISO 26000
nastoji
da promoviše
зажедниčко
разумјевanje
друštvene
одговорности.**

Standard nastoji da promoviše zajedničko razumijevanje društvene odgovornosti uključujući druga dostupna sredstva i inicijative, bez namjere da ih zamjeni. U primjeni ISO 26000 organizacije bi trebale razmotriti društvene, ekološke, pravne, kulturne, političke i organizacione različitosti, kao i razlike u ekonomskim uslovima, uz istovremeno poštovanje međunarodnih pravila poнашања.

Nije za certifikaciju

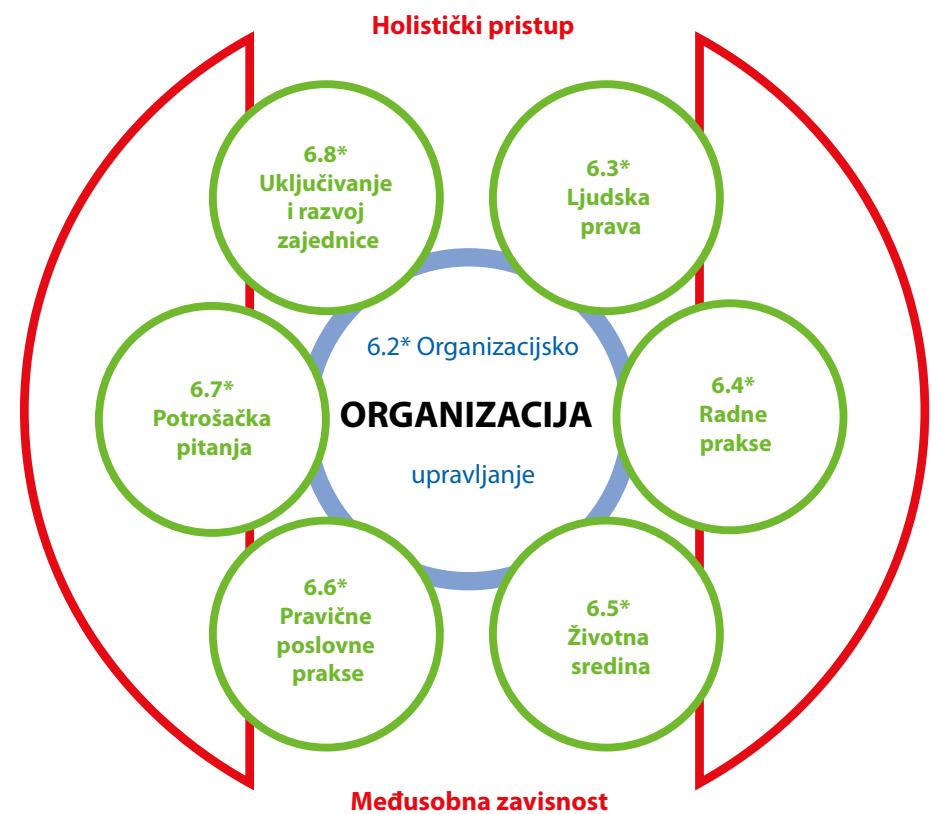
ISO 26000 nije standard za sistem upravljanja. Ne sadrži zahtjeve i kao takav ne može se koristiti za certifikaciju. Svaka ponuda za certificiranje ili tvrdnja o izvršenom certificiranju prema ISO 26000 smatrat će se pogrešnim predstavljanjem namjere i svrhe ovog standarda.

Nije za certifikaciju

ISO 26000 upućuje na sedam ključnih tema društvene odgovornosti koje su definisane u standardu i prikazane na sljedećoj slici.

Društvena odgovornost: **7 ključnih tema**

*Brojevi označavaju odgovarajuće klauzule u ISO 26000.

Pregled ISO 26000

Naziv klauzule	Broj klauzule	Opis sadržaja klauzule			
Područje primjene	Klauzula 1	Definira područje primjene ovog međunarodnog standarda i utvrđuje određena ograničenja i izuzetke.			
Termini i definicije	Klauzula 2	Utvrđuje i definira ključne termine koji su od temeljne važnosti za razumijevanje društvene odgovornosti i za korištenje ISO 26000.			
Razumijevanje društvene odgovornosti	Klauzula 3	Opisuje važne faktore i uslove koji su uticali na razvoj društvene odgovornosti i koji i dalje utiču na njenu prirodu i praksu. Također opisuje koncept same društvene odgovornosti – šta ona znači i kako se odnosi na organizacije. Ova klauzula obuhvata i smjernice za male i srednje organizacije u vezi s korištenjem ISO 26000.			
Principi društvene odgovornosti	Klauzula 4	Uvodi i objašnjava principe društvene odgovornosti.			
Prihvatanje društvene odgovornosti i uključivanje zainteresovanih strana	Klauzula 5	Usmjerena je na dvije prakse društvene odgovornosti: prihvatanje društvene odgovornosti na nivou organizacije i identifikovanje i uključivanje zainteresovanih strana. Pruža smjernice o odnosu između organizacije, njenih zainteresovanih strana i društva, o prepoznavanju ključnih tema i pitanja društvene odgovornosti kao i o sferi uticaja organizacije.			
			Uputstva o osnovnim oblastima društvene odgovornosti	Klauzula 6	Objašnjava ključne teme i pitanja povezana s društvenom odgovornošću. Za svaku ključnu temu date su informacije o području primjene, odnosima prema društvenoj odgovornosti, relevantnim principima i aspektima za razmatranje, kao i o odgovarajućim aktivnostima i očekivanjima.
			Uputstva o integriranju društvene odgovornosti u cjelokupno poslovanje organizacije	Klauzula 7	Pruža smjernice o provođenju društvene odgovornosti organizacije u praksi. To obuhvata smjernice o: razumijevanju društvene odgovornosti organizacije, integriranju društvene odgovornosti u cjelokupno poslovanje organizacije, komunikaciji u vezi s društvenom odgovornošću, poboljšanju vjerodostojnosti organizacije u vezi s društvenom odgovornošću, razmatranju napretka i poboljšanju učinka, kao i o vrednovanju dobrovoljnih inicijativa za društvenu odgovornost.
			Primjeri dobrovoljnih inicijativa i alata za društvenu odgovornost	Dodatak A	Predstavlja neiscrpan popis dobrovoljnih inicijativa i alata u vezi s društvenom odgovornošću koji se odnose na aspekte jedne ili više ključnih tema ili na integriranje društvene odgovornosti u cjelokupno poslovanje organizacije.
			Skraćenice	Dodatak B	Sadrži skraćenice koje se koriste u ISO 26000.
			Bibliografija		Sadrži upućivanja na mjerodavne međunarodne instrumente i ISO standarde koji su navedeni u tekstu ISO 26000 kao izvorni materijal.

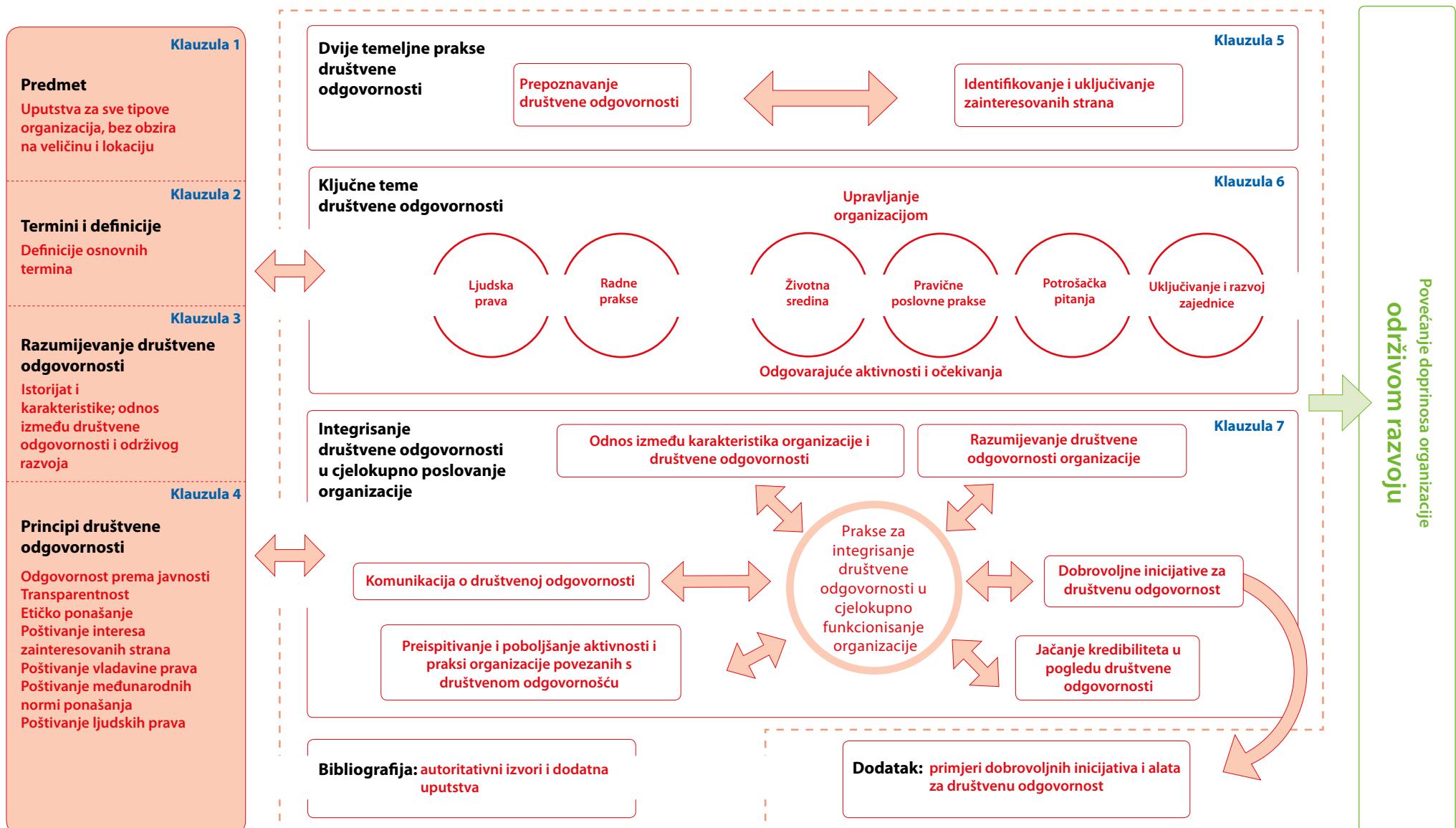
Ključne teme i pitanja društvene odgovornosti obuhvaćena standardom ISO 26000

Osnovne teme i pitanja	Tačka klauzule
Ključna tema: Upravljanje organizacijom	6.2
Ključna tema: Ljudska prava	6.3
Pitanje 1: Detaljna analiza	6.3.3
Pitanje 2: Situacije rizične po ljudska prava	6.3.4
Pitanje 3: Izbjegavanje saučesništva	6.3.5
Pitanje 4: Rješavanje pritužbi	6.3.6
Pitanje 5: Diskriminacija i ranjive grupe	6.3.7
Pitanje 6: Građanska i politička prava	6.3.8
Pitanje 7: Ekonomска, društvena i kulturna prava	6.3.9
Pitanje 8: Temeljni principi i prava na radu	6.3.10
Ključna tema: Radne prakse	6.4
Pitanje 1: Zapošljavanje i radni odnosi	6.4.3
Pitanje 2: Uslovi rada i socijalna zaštita	6.4.4
Pitanje 3: Socijalni dijalog	6.4.5
Pitanje 4: Zdravlje i sigurnost na radu	6.4.6
Pitanje 5: Humani razvoj i obuka na radnom mjestu	6.4.7
Ključna tema: Životna sredina	6.5
Pitanje 1: Sprečavanje zagađivanja	6.5.3
Pitanje 2: Održivo korištenje resursa	6.5.4
Pitanje 3: Ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama	6.5.5
Pitanje 4: Zaštita okoliša, biodiverzitet i obnova prirodnih staništa	6.5.6

Osnovne teme i pitanja	Tačka klauzule
Ključna tema: Pravične poslovne prakse	6.6
Pitanje 1: Borba protiv korupcije	6.6.3
Pitanje 2: Odgovorno političko učešće	6.6.4
Pitanje 3: Lojalna konkurenca	6.6.5
Pitanje 4: Promoviranje društvene odgovornosti u lancu vrijednosti	6.6.6
Pitanje 5: Poštivanje imovinskih prava	6.6.7
Ključna tema: Potrošačka pitanja	6.7
Pitanje 1: Fer marketing, tačne i objektivne informacije i pravične ugovorne prakse	6.7.3
Pitanje 2: Zaštita zdravlja i sigurnost potrošača	6.7.4
Pitanje 3: Održiva potrošnja	6.7.5
Pitanje 4: Potrošačke usluge, podrška i rješavanje pritužbi i sporova	6.7.6
Pitanje 5: Zaštita podataka i privatnost potrošača	6.7.7
Pitanje 6: Pristup osnovnim uslugama	6.7.8
Pitanje 7: Edukacija i svijest	6.7.9
Ključna tema: Uključivanje i razvoj zajednice	6.8
Pitanje 1: Uključivanje u zajednicu	6.8.3
Pitanje 2: Edukacija i kultura	6.8.4
Pitanje 3: Otvaranje novih radnih mesta i razvoj vještina	6.8.5
Pitanje 4: Razvoj tehnologije i pristup	6.8.6
Pitanje 5: Stvaranje bogatstva i prihoda	6.8.7
Pitanje 6: Zdravstvena zaštita	6.8.8
Pitanje 7: Društvena ulaganja	6.8.9

Shematski pregled ISO 26000

Sljedeća shema daje pregled ISO 26000 ukazujući na odnos između različitih klauzula standarda.

Kako implementirati ISO 26000 u organizaciju?

Poslije razmatranja karakteristika društvene odgovornosti i njene veze s održivim razvojem (Klauzula 3), organizacijama se sugeriše da pregledaju principe društvene odgovornosti opisane u Klauzuli 4. U primjeni društvene odgovornosti organizacije trebaju poštovati i primjenjivati te principe, zajedno s principima koji su karakteristični za svaku od ključnih tema (Klauzula 6).

Prije analize ključnih tema i pitanja društvene odgovornosti, te svih relevantnih aktivnosti i očekivanja (Klauzula 6), organizacija bi trebala da uzme u obzir dva osnovna načina primjene društvene odgovornosti: prepoznavanje društvene odgovornosti u sferi uticaja organizacije i identifikovanje i uključivanje svih zainteresovanih strana (Klauzula 5).

Organizacija treba da uzme u obzir dva osnovna načina primjene društvene odgovornosti.

Kada organizacija shvati principe društvene odgovornosti, identificuje osnovne teme i relevantna i značajna pitanja društvene odgovornosti, treba nastojati da ih integriše u svoje poslovne odluke i aktivnosti koristeći uputstva navedena u Klauzuli 7. To uključuje: integriranje društvene odgovornosti u svoje politike, organizacionu kulturu, strategije i aktivnosti; podizanje unutrašnjih kapaciteta za društvenu odgovornost; provođenje unutrašnje i vanjske komunikacije o društvenoj odgovornosti; i redovnu kontrolu ovih aktivnosti i praksâ u vezi s društvenom odgovornošću. Detaljnije uputstvo o ključnim temama i praksama provođenja društvene odgovornosti dostupno je u zvaničnim izvorima (Bibliografija) i iz različitih dobrotvornih inicijativa i alata (neki primjeri navedeni su u Aneksu A).

U pristupu i primjeni društvene odgovornosti, sveobuhvatni cilj organizacije je da maksimalno doprinese održivom razvoju.

Gdje je dostupan ISO 26000 i drugi izvori

- ISO 26000 moguće je naručiti kod nacionalnih ISO članica, čiji su kontakt podaci navedeni na internetskoj stranici ISO-a: www.iso.org. Također, standard je moguće naručiti i putem ISO Webstore dostupnog na internetskoj stranici ISO-a: www.iso.org.
- Članice ISO-a predstavljaju kontakt tačke za više informacija o ISO 26000. Mnoge od njih nude obuke ili kratka uputstva o standardu.
- Više informacija možete pronaći na internetskoj stranici (www.iso.org/sr).

ISO standard pomaže u uklanjanju prepreka u međunarodnoj trgovini, tako što olakšava globalnu razmjenu i promoviše održivi rast.

Šta je ISO?

ISO, Međunarodna organizacija za standardizaciju, razvija međunarodne standarde kroz otvoren i nepristrasan postupak zasnovan na konsenzusu.

Korisni linkovi:

- ISOfocus, vodeći ISO magazin koji se objavljuje šest puta godišnje na engleskom i francuskom jeziku www.iso.org/isofocus
- ISO videozapisi www.youtube.com/Planet ISO
- Pratite nas na Twitteru www.twitter.com/isostandards
- Pridružite nam se na Facebooku www.facebook.com/isostandards

International Organization
for Standardization

ISO Central Secretariat
1 , chemin de la Voie-Creuse
Case postale 56
CH – 1211 Genève 20
Switzerland

iso.org

© ISO, 2014
All rights reserved

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine (BAS)

Vojvode R. Putnika 34,
71 123 Istočno Sarajevo

Tel: + 387 57 310 560

Fax: + 387 57 310 575

e-mail: stand@bas.gov.ba

web: www.bas.gov.ba